

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dept.

0033 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
K/301/AI2010002947

Avsender
Alf Idsø

Deres dato

Vår dato
29. november 2010

Direkte telefon
51908748

Uttalelse fra Lyse Energi til EU direktiv om energieffektivitet i bygninger 2020/31 (byggningsdirektivet)

Lyse Energi støtter i hovedsak implementeringen av det nye byggningsenergidirektivet, og har følgende merknader:

Energiytelse og primærenergi:

Energiytelsen eller bruken av primærenergi til et bygg er i følge direktivet mengden energi som trengs for å dekke byggets energibehov til varme, kjøling, ventilasjon, varmtvann og lys. Direktivet er klart på at det ikke er bare oppvarmingssystemets virkningsgrad innenfor byggets fire vegger som skal tas med, men også hvor effektiv energiproduksjonen utenfor bygget er. Denne har større betydning for samfunnets bruk av energiresurser og utslipp enn det som skjer innenfor byggets fire vegger. Primærenergifaktorer for de ulike energibærerne brukes for å ta med i beregningen hvor effektivt energien brukes utenfor huset. Både direktivet og gjeldende europeisk standard er bygget på dette. Dagens norske standard er bygget på europeisk standard, men per i dag brukes ikke primærenergifaktor. Helhetsbildet blir da skjevt.

Lyse Energi støtter direktivet i at primærenergi skal beregnes og legges til grunn for å vurdere energieffektivitet i bygg. På denne måten er man sikker på å oppnå reell energieffektivisering. Det er tross alt bruken av primærenergi som skal være minst mulig.

Primærenergifaktorer

For å bidra med en optimal forvaltning av energiresursene, bør Norge ved beregning av energiytelsen/primærenergifaktor forholde seg til de energiresurser som faktisk utløses som følge av energibruk i et bygg. Utløst energi må prinsipielt vurderes i et globalt perspektiv, med utgangspunkt i den/de infrastruktur/er og energikilder som er/kan bli tilgjengelig. Direktivet åpner for å nytte eksisterende relevante europeiske standard for primærenergifaktor.

Når det gjelder el må denne sees i en internasjonal sammenheng. Da Norge er tilknyttet et felles Nord-Europeisk elnett og utveksler kraft med andre land, bør en forholde seg til samme primærenergifaktor. Myndighetenes mål er å knytte elnettene enda mer sammen og dermed øke utvekslingen.

OED må komme med klare føringer for hvilke primærenergifaktorer som skal brukes, spesielt for el. Uklarhet fører til at ulike særinteresser får gjennomslag for energiløsninger som ikke er i tråd med energilovens formål.

Lyse Energi AS

Postadresse
Postboks 8124
4069 Stavanger

Besøksadresse
Breiflatveien 18
Mariero
4017 Stavanger

Telefon
51 90 80 00
Telefaks
51 90 80 01

Bankgiro
3201 05 54305
Foretaksregisteret
NO 980 001 482 MVA

Hjemmeside
www.lyse.no

Uttalelse fra Lyse Energi til EU direktiv om energieffektivitet i bygninger 2020/31 (byggningsdirektivet)

Fysisk plassering av energiproduksjon:

Energiproduksjon bør foregå hvor det er mest samfunnsmessig rasjonelt.

Dagens norske energimerkeordning legger til rette for at energiproduksjon inne i selve bygget er det beste, uavhengig av områdets lokale/regionale energiresurser, byggtetthet og energibehov. Det å vurdere enkeltbygg hver for seg medfører lett suboptimale energiløsninger. Lyse er opptatt av at perspektivet utvides og at hele områder vurderes i et helhetlig perspektiv, der energilovens formål legges til grunn og der et sentralt kriterium er å minimere bruken av primærenergi.

Et varmenett i byggtette områder legger til rette for å ta i bruk lokale og regionale fornybare ressurser.

Lyse Energi støtter direktivet i at det skal gjøres en helhetlig vurdering av ulike energiløsninger for hele områder.

Vi savner at myndighetene i dag ikke er klarere på at energiproduksjon bør skje der hvor det er samfunnsmessig mest rasjonelt, uavhengig av om det er inne i bygg eller ikke. Det er videre vesentlig for å unngå suboptimale løsninger, at perspektivet utvides fra å begrenses av byggets fire vegger, til et større område eller en hel region. Uklarhet på disse punktene gjør at det er mye forvirring i bransjen generelt, og hos kommunene som har fått mer forvaltningsansvar med nye TEK2010.

Energimerkeordningen

I dagens Energimerkeordning tas det hensyn til hvor effektivt oppvarmingssystemet er, vel å merke innenfor byggets fire vegger. Virkningsgraden til energisystemet utenfor husets fire vegger er ikke tatt med. Valg av energibærer har mye større innvirkning for hvor effektivt og hvor mye utslipp huset medfører enn oppvarmingssystemet inne i huset isolert sett. Dette skaper stor forvirring om hva som er mest miljøvennlig. Den nye versjonen av direktivet sier at bruken av primærenergi/energiytelse skal beregnes og at primærenergibruk og resulterende utslipp skal oppgis i energiattesten. OED må gi klare føringer, og si at det er bruken av primærenergi og utslipp som er viktig å forholde seg til i et energi- og miljøperspektiv. En bør også være klar på at dagens energikarakter i hovedsak er av forbrukerinteresse, mens det er bruken av primærenergi og utslipp som er det som i realiteten sier noe om hvor ressurs- og miljøvennlig energibruken i et bygg er.

Varmepumper kommer ikke riktig ut slik energimerkeordningen i dag benyttes. I vurderingen av varmpumper er det benyttet tilført netto elektrisitet i energikarakteren. Tilført omgivelsesenergi er ikke tatt med. I varmekarakteren er det nyttet både netto tilført elektrisitet og tilført omgivelsesenergi. Med faktisk utløst primærenergi/energiytelse er det totale energiforbruket høyere med varmpumper, men energikarakteren viser noe annet. For at dette skal bli riktig må man enten bruke omgivelsesvarme i både energikarakteren og oppvarmingskarakteren, eller så må man se bort fra den. Vi tør hevde at dagens system gir en forvirrende og vrent framstilling. Det stimulerer feilaktig til bruk av elektrisitet til oppvarming og svekker bruk av bl.a. spill-, avfall- og biovarme. Denne framstillingen synliggjør ikke en helhetlig forvaltning av energiresursene. Konsekvensene blir redusert bærekraft, redusert forsyningsikkerhet og stimulerer ikke til høyning av fornybarbrøken i Norge.

OED må komme med en klar føring for hvordan energimerkeordningen skal brukes og tolkes av forbrukere og forvaltere. Samfunnsforvaltere som kommuner/fylkeskommune må forholde seg til primærenergi og resulterende utslipp. Uklarhet fører til at særinteresser får handlingsrom, noe som kan føre til energiløsninger som ikke er i tråd med energilovens formål.

Plan- og bygningsloven/ TEK2010-Energimerkeordningen:

I plan- og bygningsloven er det åpnet for fritak av tilknytningsplikt til fjernvarmenett dersom alternativ løsning er "miljømessig bedre", men det er ikke sagt noe om hvilke kriterier som skal legges til grunn i en slik betraktning. *Det må komme klare føringer for hva som menes med "miljømessig bedre".*

Vi vil spesielt framheve fordelene med bruk av nær-/fjernvarme i byggtette områder. Fjernvarme muliggjør effektiv utnyttelse av energiresurser som ellers går til spille. Disse er ofte samfunnsøkonomisk rimelige å ta i bruk, den mest

Uttalelse fra Lyse Energi til EU direktiv om energieffektivitet i bygninger 2020/31 (byggningsdirektivet)

energieffektive produksjonen av varme fra biomasse, og ikke minst i en lengre tidshorisont den mest kostnadsoptimale transporten av energi til oppvarming i tilstrekkelig byggtette områder. Nåværende forutsetninger som legges til grunn for energikarakteren i energimerkeordningen svekker bruk av klimanøytral fjernvarme i forhold til varmepumper i varmesentral for et bygg.

TEK 2010 setter krav om å begrense bruken av elektrisitet og fossil brensel til oppvarming. Vi mener at energimerkeordningen tvert i mot støtter opp om bruk av elektrisitet til oppvarming. Vi trodde først at energimerket ville synliggjøre hvilken energikilde som ble utløst og mengde utløst primærenergi. Målet må være å framskaffe mest mulig klimanøytral energi på den billigste og mest rasjonelle måten for samfunnet. De mest gunstige energiløsningene vil være avhengig av hvilke lokale ressurser som finnes, byggtetthet, energibehov osv.. Ulike energiløsninger er optimale i ulike områder. Dagens norske energimerkeordning legger til rette for at energiproduksjon i bygget er det beste uansett områdets ressurser og energibehov. Dette kan medføre suboptimale systemløsninger.

OED sitt overordnede mål er å sikre høy verdiskapning gjennom effektiv og miljøvennlig forvaltning av energiressurser. Hovedoppgaven, som det står på OED sin hjemmeside, er å tilrettelegge for en samordnet og helhetlig energipolitikk. Vi regner da med at en tar utgangspunkt i den faktiske energiytelsen. Hvordan skal en kunne øke andelen nær-/fjernvarme til 14 TWh og dermed øke fornybarbrøken i Norge når verdien ikke synliggjøres i aktuelle forskrifter og offentlige veiledninger? Redusert og begrenset bruk av elektrisitet til bl.a. oppvarming og bruk av fjernvarme vil høyne Norges fornybarbrøk. Økt bruk av fjernvarme med ny fornybar energi vil direkte bidra til å oppnå målsetningen om 20 % ny fornybar energi innen 2020. Dessuten vil vi framheve at bruk av primærenergifaktor i kraftsystemet følgelig også synliggjør redusert utslipp av klimagasser i et helhetsperspektiv.

Vennlig hilsen
Lyse Energi AS

Alf Idsø
Senioring, overordnet energiplanlegging